

Výzva k účasti tretieho sektora v Rade vlády pre duševné zdravie

Ministerstvo zdravotníctva SR nenominovalo Ligu za duševné zdravie SR do novovznikajúcej Rady vlády pre duševné zdravie. Proti zámeru opomenúť Ligu ako stáleho člena Rady vlády s hlasovacím právom ostro protestujeme. Avizovaná účasť Ligy vo výbore pre primárnu prevenciu nerieši podstatu problému, i keď v záujme rozumných systémových opatrení bude Liga na činnosti výboru rada participovať. Náš postoj sme jasne tlmočili zástupcom Ministerstva zdravotníctva SR - vedúcemu Oddelenia nadrezortnej spolupráce ako aj riaditeľovi Odboru duševného zdravia v rámci medzirezortného pripomienkového konania. Naša pripomienka sa netýka iba Ligy za duševné zdravie SR, ale širšieho kontextu nastavenia navrhovanej štruktúry a práce Rady vlády pre duševné zdravie.

Liga za duševné zdravie SR spoločne so svojimi členskými organizáciami a ďalšími spolupracujúcimi subjektami preto pripravila nasledovné verejné vyhlásenie:

1. Liga za duševné zdravie SR ako strešná organizácia 37 aktívnych mimovládnych neziskových organizácií zaoberajúcich sa rôznymi aspektami duševného zdravia, vrátane patientskych organizácií, už 20 rokov vyvíja aktivity na ochranu pacientov, na dosiahnutie systémových reforiem, na prevenciu, zvyšovanie informovanosti a znižovanie stigmy v spoločnosti. Jej neúčasť ako stáleho člena Rady vlády s hlasovacím právom je neprijateľná.
2. Zástupcovia Ministerstva zdravotníctva SR v návrhu štatútu Rady vlády pre duševné zdravie navrhujú za členov celkom 38 organizácií, vrátane ministerstiev a štátnych orgánov, profesionálnych, spravidla strešných organizácií, akými je aj Liga za duševné zdravie SR. Za mimovládne organizácie sú v návrhu uvedené dve: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, o. z. a Otvorme dvere, otvorme srdcia, o. z. (ODOS). Pomer iných organizácií a tretieho sektora je 36:2 a nie je podstatné, že niektoré profesionálne organizácie majú formu mimovládnej neziskovej organizácie. Tretí sektor pritom suploval po dobu desaťročí množstvo úloh štátu pri starostlivosti o duševné zdravie. Neúčasť a obmedzenie vplyvu tretieho sektora vo všeobecnosti na fungovanie Rady vlády pre duševné zdravie je v príkrom rozpore so zásadami aktívnej participácie občianskej spoločnosti na formovaní politiky štátu. Rada vlády by mala umožňovať vytvárať konsenzus medzi verejným a tretím sektorom, ako aj medzi akademickými inštitúciami na jednej strane a tými, ktorí starostlivosť o duševné zdravie majú reálne zabezpečovať, na strane druhej. Tomu by malo byť prispôsobené aj zastúpenie členov Rady vlády. Argumentácia, že 38 členov Rady vlády je priveľa a pre tretí sektor nie je miesto, je zavádzajúca, principiálne nesprávna a ohradujeme sa voči nej. Tretí sektor má mať také zastúpenie, aby jeho súhlas bol nevyhnutný na prijatie zásadných rozhodnutí. Inými slovami, nie je možné dosiahnuť stav, aby sa politika štátu mohla formovať bez súhlasu zástupcov občianskej spoločnosti obzvlášť v oblasti, kde tretí sektor vytváral veľkú časť reálnych služieb a politiky supľujúcej neexistujúcu politiku štátu po desaťročia.
3. Navrhujeme, aby v Rade vlády pre duševné zdravie bola zastúpená Liga za duševné zdravie SR ako strešná organizácia ďalších neziskových mimovládnych organizácií v oblasti duševného zdravia. Taktiež navrhujeme, aby pomer neziskových mimovládnych organizácií bol aspoň 1/4. Zahŕňať by mal aj iné významné mimovládne organizácie pôsobiace dlhoročne na poli starostlivosti o duševné zdravie naprieč rezortmi, ako sú Nadácia Socia, ProLP - Asociácia liečebných pedagógov, No More Stigma, Združenie pre duševné zdravie - Integra, Linky združené v Iniciatíve liniek pomoci (okrem Linky dôvery Nezábudka prevádzkovej Ligou aj Linka detskej istoty aj IPčko), Fórum seniorov, Asociácia školských psychológov a iné organizácie. Liga ochotne zástupcom Ministerstva pomôže detailne identifikovať neziskové mimovládne organizácie, ktoré majú evidentný vplyv vo svojej oblasti a zároveň majú personálne kapacity umožňujúce im participáciu na Rade vlády pre duševné zdravie.

Liga za
duševné
zdravie